

V E N D I M

Nr. 435, date 12.9.2002

PER MIRATIMIN E NORMAVE TE SHKARKIMEVE NE AJER NE REPUBLIKEN E SHQIPERISE

Ne zbatim te nenit 100 te Kushtetutes dhe te pikes 2 te nenit 6 te ligjit nr. 8897, date 16. 5. 2002 "Per mbrojtjen e ajrit nga ndotja", me propozimin e Ministrit te Mjedisit, Keshilli i Ministrave

V E N D O S I:

1. Miratimin e normave te shkarkimeve ne ajer, sipas anekseve qe i bashkelidhen ketij vendimi.
2. Normat e shkarkimeve ne ajer, te miratuara me kete vendim, zbatohen vetem nga subjektet, te cilat fillojne veprimtarine pas hyrjes ne fuqi te ketij vendimi.
3. Ngarkohet Ministria e Mjedisit per zbatimin e ketij vendimi.
Ky vendim hyn ne fuqi 15 dite pas botimit ne Fletoren Zyrtare.

KRYEMINISTRI

Fatos Nano

Aneks Nr.I LISTA E NDOTESVE

Grupi 0. -Ndotesit baze

Lende e ngurte
Okside te squfurit
Okside te azotit
Oksidi i karbonit

Grupi 1

<i>Nengrupi 1.</i> asbesti benzo(a)pireni 2-naftil amina berilliumi dhe komponimet e tij te shprehura si Be kadmiumi dhe komponimet e tij te shprehura si Cd dibenzoantracen	<i>Nengrupi 2.</i> arseniku dhe komponimet e tij te shprehura si As komponimet e kromit 6 valent te shprehura si Cr kobalti dhe komponimet e tij te shprehura si Co nikeli dhe komponimet e tij te shprehura si Ni
<i>Niingrupi 3.</i> akrilonitrili benzen 1,3-butadien epiklorhidrin	<i>Nengrupi 4.</i> bifenilet e poliklorinuara dibenzofuranet e poliklorinuara dibenzodioxinat e poliklorinuara

oksid etileni (oksiran)
hidrazine
oksid propileni
klorur vinili

Grupi 2

<i>Nengrupi 1.</i> zhiva dhe komponimet e saj te shprehura si Hg taliumi dhe komponimet e tij te shprehura si TI	<i>Nengrupi 2.</i> selenumi dhe komponimet e tij te shprehura si Se teluriumi dhe komponimet e tij te shprehura si Te
<i>Nengrupi 3.</i> antimoni dhe komponimet e tij te shprehura si Sb kallaji dhe komponimet e tij te shprehura si Sn floruret te shprehura si F- kromi dhe komponimet e tij te shprehura si (me perjashtim te CrVI) Cr cianuret te shprehura si CN- mangani dhe komponimet e tij te shprehura si Mn bakri dhe komponimet e tij te shprehura si Cu plumbi dhe komponimet e tij te shprehura si Pb vanadi dhe komponimet e tij te shprehura si V zinku dhe komponimet e tii te shprehura si Zn	

Grupi 3

<i>Nengrupi 1.</i> stibine arsine fosfine fosgen klorur cianhidrik	<i>Nengrupi 2.</i> bromi dhe komponimet e tij te gazta shprehura si arsine HBr fluori dhe komponimet e tij te gazta shprehura si HF klori acidi/gazi cianhidrik sulfuri i hidrogenit acidet e forta organike te shprehura si H-
---	---

Nengrupi 3. Amonjak
Komponimet inorganike te gazta te klorit te shprehura si HCl

Grupi 4

<i>Nengrupi 1</i>	<i>Nengrupi 2</i>
Aldehid acetik	Aldehidi benzoik
Aniline	aldehid butilik
kloruri i benzenit	1,4-dyklorbenzene
dietil amine	etil benzeni
1,2-dy kloretan	furfural klorbenzene
1, l-dy kloretilen	2-kloropreni (2-klor-1 ,3-butadiene)
dy metil amina	2-kloropropan
etanol amine	isopropil benzeni
akrilati i etilit	acid acetik
fenol	acetat metili
aldehidi formik	metakrilati i metilit
krezole	1-metil naftalen
acid akrilik	2-metil naftalen
acid formik	naftalen
merkaptane	stiren
akrilati i metilit	toluen
metil amine	acetati i vinilit
nitrobenzen	ksilen
nitrofenol	
nitrokrezol	
nitrotoluen	
piridine	
sulfur karboni	
1,1,2,2-tetrakloroetan	
tetrakloretilen	
tioeter	
o-toluidine (2-metil anvine)	
triklorometan	
trikloroetilen	

Nengrupi 3.

aceton
 alkoli alkilik
 dyfenil
 2-butanon
 acetat butili
 eter dibutilik
 eter dietilik
 eter difenilik
 1,2-dykloretilen
 dyklormetan
 eter dyisopropilik
 eter dimetilik
 acetat etili

etilen glikol
 4- hydroksil-4-ethyl- 2-pentanon
 metil esteret eacidit benzoik
 4-metil-2-pentanol
 N-metil pirrolidon
 olefina me perjashtim te 1,3-
 parafina me perjashtim te metanit

Aneks Nr. 2 KATEGORIZIMI I DISA BURIMEVE TE ZGJEDHURA TE NDOTJES, NORMAT E SHKARKIMEVE, SHKALLA E LEJUESHME E ERREsISE sE TYMIT DHE KUSHTET TEKNIKE TE VEPRIMIT TE BURIMEVE TE ZGJEDHURA TE NDOTJES

A. KATEGORIZIMI I DISA BURIMEVE TE ZGJEDHURA TE NDOTJES

Per qellimet e ketij aneksi do te perdoren emertimet e meposhtme:

kushte referimi A per normat e shkarkimeve qe i referohen perqendrimi te ndotesit perkates ne gaz te thate ne kushte normale (101.32 kPa, 0°C), qe mund te shoqerohet nga permbajtja referuese e substancave te tjera ne gazin mbarts (zakonisht oksigjen)

kushte referimi B per normat e shkarkimeve qe i referohen perqendrimi te ndotesit perkates ne gazin e njome ne kushte normale (101.32 kPa, 0°C), qe mund te shoqerohet nga permbajtja referuese e substancave te tjera ne gazin mbartes (zakonisht oksigjen)

kushte referimi C per normat e shkarkimeve qe i referohen perqendrimi te ndotesit perkates ne gazin e njome ne kushte normale veprimi.

1. INDUSTRIA E PRODHIMIT TE ENERGJISE DHE TE LENDEVE TE DJEGSHME

1.1 Djegia e lendeve te djegshme per prodhim energjje elektrike ose termike ne impiante teknike qe permbajne pajisje te palevizshme me kapacitet termik me te madh se 0.2 MW(burime te medha dhe te mesme ndotje)

Keto norma shkarkimesh jane njelloj te vlefshme edhe per pajisje te ngjashme qe nuk i perkasin ne vetvete industrise se lendeve te djegshme dhe prodhimit te energjise.

Normat e shkarkimeve jane te vlefshme per **kushtet A te referimit** dhe per permbajtje te oksigjenit ne gazin mbartes te paraqitur ne kolonen 7.

Kapaciteti termik i instaluar [MW]	Normat e shkarkimeve [mg/m ³] per					Ref. permbajtja e oksigjenit O ₂ [%]
	Lende e ggrurte (LN)	Dyoksid squufuri S0 ₂	Okside azoti si NO ₂	Oksid karbon CO	Lende organike si Σ C	
1	2	3	4	5	6	7

1.1.1 Furra me qymyr te grimcezuar, me dhoma me zgare zjarri me saracineske per

shkarkimin e zgjyres.1)

1	2	3	4	5	6	7
>0.2	-	-	650	4000	-	6
	-	-	1100 ²⁾	-	-	6
> 0.2-1	150	-	-	1000	-	6
> 1- 5	150	2000	500	250	-	6
> 0.2 -5	150	-	-	-	-	6
> 0.2- 50	-	2000	-	-	-	6
> 5 -50	50	2000	500	400	-	6
> 50	50	-	-	250	-	6
> 50 -300	50	1700	400	250	-	6
> 300	50	500	-	250	-	6

Shenim:

- 1) per furrat me qymyr te grimcuar ose me zgare te shoqeruar nga reaktore me shtrat vlues dhe kombinimet e tyre me dhoma me shtrat vlues ose per rikonstrukzionin e furrave te tilla qe perdonin elemente te teknologjise ne shtrat vlues.
- 2) fura zjarri me saracineske per derdhjen e zgjyres.

1.1.2 Furrat e drurit¹⁾

1	2	3	4	5	6	7
200-500	150	-	2	-	900	13
500-1	150	-	2	-	500	13
1-5	150		2	50	250	11
>5	²⁾	²⁾	²⁾	²⁾	50	11

Shenim:

1. Njelloj te vlefshme per mbeturina druri qe nuk jane te ndotura, levozhga druri dhe lende drusore te ngjashme, levozhga dhe lende bimore te ngjashme
2. Normat e shkarkimeve per djegien e qymyrit sipas kapacitetit te instaluar

1.1.3 Furrat me lende te djegeshme te lenget

1	2	3	4	5	6	7
>0.2	-	-	-	175	-	3
> 0.2-5	-	¹⁾	500	-	-	3
> 0.2- 50	100	1700	450	170	-	3
> 5	80	-	450	-	-	3
> 5 -300	-	1700	-	-	-	3
> 50	50	1700	300	170	-	3
> 300	50	500	150	170	-	3

Shenim:

- 1)Permbajtja e S ne lenden e djegeshme nuk duhet te jete me e madhe se 1% perqind ne peshe.

1.1.4 Furrat me lende te djegeshme te gazte

1	2	3	4	5	6	7
>0.2			120	100		3
> 0.2	50 ¹⁾	35 ²⁾ 900 ³⁾	100 200 ⁴⁾	100	-	3

Shenim:

- 1) Per lende te djegshme te gazta nga rrjeti jo publik i shpemdarjes (gaz kaksi i pastruar, biogaz, propan ose butan ose perzjerje te tyre, gaz rafinerie)
- 2) Per lende te djegshme te gazta nga rrjeti publik i shpemdarjes
- 3) Per lende te djegshme te gazta perveç rrjetit publik te shpemdarjes dhe gazit te koksit
- 4) Ne djegien e propanit ose butanit ose perzjerjeve te tyre.

1.1.5 Furrat me lende te djegeshme fosile te lenget

1	2	3	4	5	6	7
>5 - 50	100	800 75% ¹⁾	400	250	-	6
>50	50	500 75 % ¹⁾	400	250	-	6
<5 ²⁾					-	6

Shenim:

- 1) Nese nuk eshte e mundur te arrihen normat e shkarkimeve kur perdoren lende te djegshme per perdonim shtepiak me një perzjerje te pranueshme shtesash, perqendrimi duhet te zvogelohet te pakten deri ne 25% te vleres origjinale
- 2) Normat e shkarkimeve per furrat me shtrat vluas, me kapacitet termik specifik me te ulet se 5MW duhet te jene te njejtë me normat e shkarkimeve per furrat klasike ne varesi te llojit te lendes se djegeshme te perdonur.

1.1.6 Njesite e prodhimit te energjise me motorra me djegie me piston

1	2	3	4	5	6	7
> 0.2 ¹⁾	130 ²⁾	³⁾	2000 ⁴⁾ 4000 ⁵⁾ 500 ⁶⁾	650	150 ⁷⁾	5 ⁸⁾

Shenim:

- 1) njesite e prodhimit klasifikohen sipas inputeve (hyrjes)
- 2) kur perdoren lende te djegshme te lengeta
- 3) kur perdoren lende te djegshme diesel, permajtja e squfurit nuk duhet te jete me e madhe se 0.05% ne peshe; permajtja e squfurit ne lende te tjera te djegshme te lengeta nuk duhet te jete me e madhe se 1% ne peshe; kur perdoren lende te djegshme te gazta, permajtja totale e squfurit nuk duhet te jete me e madhe 2200 mg/m3 e rillogaritur ndaj permajtjes ne metan, ose 60 mg/MJ e nxehtesise se prodhuar nga lenda te djegshme e perdonur
- 4) per motorra diezel me fuqi me te madhe se 5 MW
- 5) per motorra diezel me fuqi deri ne 5 MW, perfshi edhe vleren 5

- 6) per motorra me djegie te brendshme
 7) perqendrimi i per gjithshem i te gjitha substancave me perjashtim te metanit kur prurja ne mase eshte me e madhe se 3 kg/h
 8) oksid karboni dhe oksidet e azotit duhet te jene objekt i normave te shkarkimeve per gazin e thate; normat e shkarkimeve per ndotesit e ngurte dhe substancat organike duhet te jene te vlefshme per gazin e njome.

1.1.7 Sistemet e nxehjes direkte me ajer te nxehete¹⁾

1 2) 2)	2 2)	3 2)	4 2)	5 2)	6	7 I 17
---------------	---------	---------	---------	---------	---	-----------

Shenim:

- 1) sistemet qe permajne pajisje ne te cilen flaka ose perzjerja e produktive te nxeheta te djegies jane ne kontakt te drejtperdrejte me ajrin e nxehete, pjese e te cilit siguron nje burim oksigjeni per djegien e lendet se djegshme; lenda e djegshme mund te jete e gazte, e fumizuar nga rrjeti publik i shperndarjes se lendeve te djegshme, si dhe gjithashtu propan, butan ose perzjerje e tyre, ose lende te djegshme e lenget pa permajtje plumbi, me permajtje squfuri deri ne 0.05% ne peshe, nje lende e tille e djegshme duhet te repektoje kushtet teknike te vendosura nga prodhuesi
 2) vlerat numerike te normave te shkarkimeve per furrat sipas lendet se djegshme te perdonur.

1.1.8 Turbinat e gazit

Kapaciteti termik i instaluar	Normat e shkarkimeve [mg/m ³] per					Permbajtja referuese
[MW]	Lende te ngurta (LN)	Dyoksid squfuri S _O ₂	Okside azoti si NO ₂	Oksid karboni CO	Lende organike si Σ C	O ₂ [%]
1	2	3	4	5	6	7
< 60 000	100 ¹⁾	120	80	100	-	15
≥ 60000	50 ²⁾	120	120	100	-	15

Shenim:

1- per djegien e lendeve pezull te qymyrit dhe te gazeve te centraleve termike te prodhimit te energjise nga rrjeti jo publik i shperndarjes; ne djegien e lendeve te djegshme te lengeta dhe gazeve te nxeheta nga rrjeti publik i shperndarjes, norma e shkarkimeve eshte erresia, e tymit e matur sipas shkalles Bacharach, dhe nuk duhet te kaloje nivelin 4 te ngjyres se zeze per te gjitha kushtet e veprimit.

2- per djegien e lendeve pezull te qymyrit dhe te gazeve te centraleve termike te prodhimit te energjise nga rrjeti jo publik i shperndarjes; ne djegien e lendeve te djegshme te lengeta dhe gazeve te nxeheta nga rrjeti publik i shperndarjes, norma e shkarkimeve eshte erresia e tymit e matur sipas shkalles Bacharach, dhe nuk duhet te kaloje nivelin 2 te ngjyres seiezene kushtet normale te veprimit dhe nivelin 3 gjate periudhes se leshimit ne pune.

1.2 Djegia e disa lloj lendesh te djegshme ne te njejtten pajisje

- 1- Ne rastin kur ne nje pajisje te vetme djegieje digjen disa noj lendesh te djegshme, ku nje lloj lende e djegshme digjet ne nje kohe te dhene, jane te vlefshme ato norma shkarkimesh qe

i perjigjen lendet te djegshme qe eshte perdonur.

2- Ne rastin kur ne nje pajisje te vetme djegieje digjen disa lloj lendet te djegshme, normat e shkarkimeve duhet te rrjedhin nga norma e shkarkimit per ate lende te djegshme qe kontribuon 75% ose me shume ne kapacitetin termik.

3- Nese asnje nga llojet e lendeve te djegshme te perdonura nuk kontribuon ne kapacitetin termik te pajisjes ne menyre te tille, atehere duhet te vendosen norma e shkarkimit dhe referanca e permbajtjes se oksigenit si dhe mesatarja e peshuar e vlerave te normave te shkarkimeve ose vlerat e referimit te oksigenit per secilen lloj te lendet te djegshme te perdonur, ku faktori peshe duhet te perbeje kontributin e cdo lende te djegshme ne kapacitetin termik te pajisjes.

1.3 Integrimi i furrave me turbinat e gazit

1- Ne rast se produkti i djegies se nje furre qe eshte e lidhur pas nje turbine gazi pa nxehje shtese ose me nxehje shtese nga e njejtta lende e djegshme ne nje sasi deri 20% te kapacitetit termik te turbines se gazit, atehere kjo venddsje duhet tejete subjekt i te njejtave norma te shkarkimit dhe gjendje referimi per percaktimin e tyre si dhe per gazin e turbines me fluksin korrespondues te vellimit.

2- Ne rast se nje produkt i djegies se nje furre eshte lidhur pas nje turbine gazi me nxehje shtese qe perdon nje lende te djegshme te ndryshme 20% kapacitet termik qe perdon te njejten lende te djegshme tejkalon 20% te kapacitetit termik te turbines se gazit, norma e shkarkimeve dhe gjendja e referimit te permbajtjes oksigenit duhet te percaktohen si mesatare e peshuar e vlerave te vendosura per turbinen e gazit dhe furres ne menyre te ndare, bazuar ne kontributet e kapacitetit termik te turbines dhe nxehjes shtese nga furra.

3- Kapaciteti termik i pajisjes duhet te percaktohet me llogaritje nga kapaciteti i nxehtesise dhe sasia e lendet se djegshme, duke perdonur vleren minimale te kapacitetit te nxehtesise te lendet te djegshme te garantuar nga prodhuesi i saj nen kushte standarte teknike. Nese kjo vlore nuk jepet, ajo duhet percaktuar si shume e kapaciteteve termike te perbersve te lendet te djegshme; permbajtja mesatare tyre ne lendet e djegshme duhet te percaktohet me analize.

1.4 Pasurimi dhe trajtimi i qymyrit, Briketat

Norma e shkarkimit ne [mb/m ³] per					Permbajtja ref. ne oksigen O ₂ [%]	Kushte referimi
Lende te ngurta (LN)	Dyoksid Squfuri SO ²	Okside azoti si NO ²	Oksid Karboni CO	Lende organike si ΣC		
1	2	3	4	5	6	7
<u>a) Pasurimi ose trajtim tjeter i qymyrit</u> (burime mesatare te ndotjes)						
100	-	-	-	-	-	B
<u>b) Tra-itimi termik i avmvrit</u> (burime te medha ndotje)						
100	-	-	-	-	50	5 A

1.5 Prodhimi i koxsit (burime te medha ndotje me perjashtimet e shenuara ne table)

Norma e shkarkimit ne [mb/m ³] per					Permbajtja referente ne oksigjen O ₂ [%]	Kushte referimi
Lende te ngurta (LN)	Dyoksid Squfuri S0 ²	Okside azoti si NO ²	Oksid Karboni CO	Lende organike si ΣC		
1	2	3	4	5	6	7

Nxehja e baterive te koxsit

e pacaktuar	¹⁾	500	-	-	5	B
Pergatitja e reaktoreve me shtrat fiks te koxsit (coke batch)(Burime mesatare ndotje) 100	-	-	-	-	-	C
<u>Koksifikimi</u>						
2)	-	-	-	-	-	-
<u>Prodhimi i koxsit ne forme ekstrudati</u>						
100 ³⁾	-	-	-	-	-	B
<u>Pasurimi i koxsit (Burime mesatare ndotje)</u>						
100	-	-	-	-	-	B

Shenim:

- permbajtja me e madhe e sulfurit te hidrogjenit ne gazin e nxehjes eshte 500 mg/m³
- duhet te vendosen norma per shkarkimet e lejuara te dukshme per çdo bateri koxsi ne rregulloren lokale te veprimit si pjese e masave teknike organizative (§ 2.2 par. 2 te ligjit te ajrit te paster)
- e llogaritur si mesatare ditore.

Kerkesat per projektimin, pajisjen dhe/ose veprimin e proceseve teknologjike

- Çdo clirim i ndotesve ne ajer duhet te minimizohet me ane te zgjerimit dhe largimit te pluhurave ose mbylljes hermetike, nese kjo eshte teknikisht e mundshme.
- Gazet mbushes (ne dhomat e mbushjes se koksifikimit) duhet te ushqehen ne gazin e koxsit te ashper ose ne disa dhoma te tjera koksifikimi. Kushtet per zhvillimin e ciklit operacional duhet te vendosen ne kushtet lokale operacionale
- Sasia e substancave te ngurta te shkarkuara ne ajer kufizohet ne vleren 0.1 kg/t te koxsit te thatet total (tdc). Lloji dhe cilesia e ujit ftohes duhet te vendoset ne rregulloren lokale te veprimit si pjese e masave teknike organizative.
- Paisja e operacioneve kimike te impianteve te koxsit duhet te ruhet kunder clirimt te substancave volatile ne ajrin e jashtem. Ujerat e ndotur gjate ftohjes se drejtperdrejte te gazeve nuk duhet te hyjne ne kontakt te drejtperdrejte me ajrin.
- permbajtja e hidrogjenit te sulfuruar (H₂S) ne gazin e koxsit ne kapacitetin e operacioneve kimike nuk duhet te kaloje vleren 500 mg/m³). permbajtja e gazit sulfhidrik duhet te percaktohet me matje operacionale te vazhdueshme.
- Nuk duhet lejuar shkarkimi ne ajer i gazeve te impiantit te prodhimit te koxsit.

1.6 Prodhimi i energjise ne impiantet me gaz (gaz gjeneratori, gaz kaksi) dhe gaz sinteze (burimet e medha te ndotjes)

Normat e per gjithshme te shkarkimeve per ndotesit e ngurte, dyoksidin e squfurit, oksidet e azotit, oksidin e karbonit, hidrogjenin e sulfuruar, amonjakun dhe merkaptanet jane njelloj te vlefshme per t'u zbatuar sipas kushteve A te referimit.

2. PRODHIMI INDUSTRIAL DHE PERPUNIMI I METALEVE

Kerkesat per projektimin, pajisjen dhe/ose veprimin e proceseve teknologjike

Per procese me veprim te nderprere me shkarkime te ndryshueshme, duhet te vendosen normat e shkarkimeve per parametrat mesatare te proceseve teknike.

Te gjitha shkarkimet e ndotesve te ngurte ne ajer nga burimet e specifikuara ne kapitullin 2 duhet te minimizohen me ane te zgjerimit dhe largimit te pluhurave ose mbylljes hermetike nese kjo eshte e mundshme teknikisht.

2.1 Shkrirja e mineraleve te hekurit dhe manganit (burime te medha ndotje me perjashtim te atyre te shenuara ne table)

Norma e shkarkimit ne [mb/m ³] per					Permbajtja referente ne oksigjen O ₂ [%]	Kushte referimi
Lende te ngurta (LN)	Dyoksid Squfuri S0 ₂	Okside azoti si NO ₂	Oksid Karboni CO	Te tjera		
1	2	3	4	5	6	7

<u>Pergatitia e reaktoreve me veprim periodik (burime mesatare ndotje)</u>						
100	-	-	-	-	-	C
<u>Brezat e aglomerimit te shkrirjes</u>						
100	400	400	6000	8000 ¹⁾	²⁾	19 A
<u>Operacionet e shkrirjes</u> ³⁾ (burimet mesatare te ndotjes)						
100	-	-	-	-	-	C

Shenim:

1. per mineralet karbonate
2. Permbajtja e zhives ne gaz, max. 1 mg/m³
3. te tilla si ftohja, copetimi, bluarja, klasifikimi

2.2 Trajtimi i mineralit te hekurit (burime te medha ndotje me perjashtim te atyre te shenuar ne table)

Norma shkarkimesh [mg/ m ³] per					Permbajtja referente e oksigjenit O ₂ [%]	Kushte referimi
Lende te ngurta (LN)	Dyoksid squfuri S _O ₂	Okside azoti si NO ₂	Oksid karboni CO	te tjera		
1	2	3	4	5	6	7
<u>Transportimi dhe venia ne funksionim e ngarkesave te fyrjeve te furres (burim mesatar)</u>						
50	-	-	-	-	-	C
<u>Derdhja</u>						
50	-	-	-	-	-	C

2.3 Prodhimi i çelikut (burime te medha ndotje me perjashtim te atyre te shenuar ne tabelle) (shembull: konvertore, furra Siemens Martin, furra me dy zemra, furra marz Bohlen)

Norma shkarkimesh [mg/ m ³] per					Permbajtja referente e oksigjenit O ₂ [%]	Kushte referimi
Lende te ngurta (LN)	Dyoksid squfuri S _O ₂	Okside azoti si NO ₂	Oksid karboni CO	te tjera		
1	2	3	4	5	6	7
<u>Transporti dhe funksionimi i reaktoreve me veprim periodik¹⁾ (burime mesatare)</u>						
100	-	-	-	-	-	C
<u>Furra zemre me intensifikim oksigjeni</u>						
50 ²⁾	400	400	-	-	-	C
<u>Konvertor oksigjeni</u>						
50 ²⁾	-	-	-	-	-	C
<u>Hark elektrik dhe furre me veprim periodik deri ne 20 t duke perfshire edhe kete vlere</u>						
75/50	-	400	1000	-	-	C
<u>Furre me induktim elektrik me veprim peroidik mbi 5 ton</u>						
75	-	-	6000	-	-	C

Shenim:

1. Ndarja e mbetjeve me metale te renda me ane te prerjes me flake oksigjeni duhet te kryhet

me ane te zgjerimit te ajrit dhe pastrim te menjehershem njepasnjeshem te gazit te mbetur aty ku teknikisht eshte e mundur; procedura e veprimit duhet te vendoset ne kushtet lokale te veprimit si pjese e masave tekniko organizative (§ 5.2 par.2 te ligjit per ajrin e paster).

2. Gazi i konvertoreve duhet te mblidhet duke marre ne konsiderate aftesite perpunuese dhe mund te perdoret me tej; vlera numerike e normes se shkarkimit eshte njelloj e vlefshme per rastet kur ky gaz shkarkohet ne ajer.

2.4 Prodhimi i derdhjeve/kallepeve te hekurit (burime te medha ndotje me perjashtim te atyre te shenuar ne table)

Norma shkarkimesh [mg/ m ³] per					Permbajtja referente e oksigjenit O ₂ [%]	Kushte referimi
Lende te ngurta (LN)	Dyoksid squfuri S _O ₂	Okside azoti si NO ₂	Oksid karboni CO	te tjera		
1	2	3	4	5	6	7
<u>Transporti dhe veprimet me produktin</u> ^{1),5)} (burim mesatar ndotje)						
100	-	-	-	-	-	C
<u>Shkriria ne furra me hark elektrik</u>						
75	-	400	1000	-	-	C
<u>Shkrirja ne furra me induksion elektrik me ngarkese 5 tons</u> (burim mesatar ndotje)						
75	-	-	-	-	-	C
<u>Furre me kupole</u> ²⁾						
100	-	-	1000 ³⁾	-	-	C
<u>Shkrirja ne furrat me cilinder rrrotullues me lende te diegshme gaz/leng</u>						
30/20	⁴⁾	400	300/200	-	-	C

Shenim:

1. qe perfshin nyjet e tjera teknike si linjat e trajtimit, prodhimi i formave(kallepeve) dhe zemrave, derdhja, pastrimi i derdhjeve, operacionet perfundimtare
2. ndotesit e gazte nga gazet e furreve me fryrje mund te eliminohen nese teknikisht eshte e mundshme
3. ne oxhak pertej rekuperuesve te furreve me kupole me ere te nxekte
4. permbajtja e squfurit ne lende te djegshme nuk duhet te kaloje max. 1% ne peshe.
5. ndotesit e gazte inorganike dhe organike te formuar ne prodhimin e formave duhet te mblidhen.

2.5 Trajtimi i mineraleve metalore jo ferrike

- a) Norma shkarkimi per ndotes te ngurte 20 mg/m³
- b) Ne perpunimin e mineralit per te perfuar plumb, ndryshe nga germa a) 10 mg/m³

c) Shuma e substancave organike e shprehur si karbon total <50 mg/m³

2.6 Prodhimi i metaleve te lehta alkaline dhe aliazhet e tyre ¹⁾ (burime te medha ndotje me perjashtim te atyre te shenuar ne tablele) (magnez, alumin, berillium, natrium, kalium, etj.)

Norma shkarkimesh [mg/ m ³] per					Permbajtja referente e oksigjenit O ₂ [%]	Kushte referimi
Lende te ngurta (LN)	Dyoksid squfuri S0 ₂	Okside azoti si NO ₂	Oksid karboni CO	te tjera		
1	2	3	4	5	6	7
<u>Transporti dhe veprimet me lenden e pare dhe produktet</u>						
100	-	-	-	-	-	C
<u>Agregatet e furres</u>						
50 ²⁾	-	400	1000	-	-	C
<u>Prodhimi elektrolitik I aluminit</u>						
30 ³⁾	-	-	-	2 ⁴⁾	-	C

Shenim:

1. vlerat e per gjithshme te normave te shkarkimit jane njelloj te vlefshme per tu zbatuar per ndotesit e ngurte ne prodhimin elektrolitik, me perjashtim te prodhimit te aluminit
2. Norma e shkarkimeve per ndotesit e ngurte ne gazet e mbetjes nga sistemet e zgjerimit 100 mg/m³
3. ne gazin e mbetjes nga elektrolizeri; shkarkimet specifike te prodhimit te ndotesve te ngurte duke perfshire gazet e zgjeruara nga zona te prodhimit elektrolitik, te gjetura nga vlerat mesatare ditore, nuk duhet te kaloje vleren e 5 kg/t alumin te prodhuar
4. nga zona e elektrolizereve dhe prodhimit te elektrolizes; shkarkimet specifike te perbersve te florit, te shprehur si anhidrit fluorhidrik, qe perfshin ne gazet e cliruara nga zonat e prodhimit elektrolitik, te gjetura nga vlerat mesatare ditore, nuk duhet te kaloje vleren e , 700 g/t alumin te prodhuar

2.7 Prodhimi i metaleve te tjera joferrike dhe aliazhet e tyre (burime te medha ndotje me perjashtim te atyre te shenuar ne tablele)

Norma shkarkimesh [mg/ m ³] per					Permbajtja referente e oksigjenit O ₂ [%]	Kushte referimi
Substanca te ngurta (LN)	Dyoksid squfuri S0 ₂	Okside azoti si NO ₂	Oksid karboni CO	te tjera		
1	2	3	4	5	6	7

<u>Transporti dhe veprimi me lenden e pare dhe produktet (burimet mesatare te ndotjes)</u>					
100	-	-	-	-	C
<u>Aggregatet e furres</u>					
100	-	400	1000	-	C

2.8. Prodhimi i aliazheve te hekurit (burimet e medha te ndotjes me perjashtim te atyre te shenuar ne tabele)

Norma shkarkimesh [mg/ m ³] per					Permbajtja referente e oksigjenit O ₂ [%]	Kushte referimi
Lende te ngurta (LN)	Dyoksid squfuri S _O ₂	Okside azoti si N _O ₂	Oksid karboni CO	te tjera		
1	2	3	4	5	6	7
<u>Transporti dhe veprimi me lenden te pare (burimet e medha te ndotjes)</u>						
100	-	-	-	-	-	C
<u>Aggregatet e furres</u>						
50	-	-	-	-	-	C

2.9 Produkte te tjera metalurgjike speciale (burime te ndotjes)

Norma shkarkimesh [mg/ m ³] per					Permbajtja referente e oksigjenit O ₂ [%]	Kushte referimi
Lende te ngurta (LN)	Dyoksid squfuri S _O ₂	Okside azoti si N _O ₂	Oksid karboni CO	te tjera		
1	2	3	4	5	6	7
<u>Transporti dhe trajtimi i lenden e pare ¹⁾²⁾</u>						
100	-	-	-	-	-	C
Shkrirja e metaleve te hekurit dhe aliazheve tyre						
75	-	400	1000	-	-	C

Veshja e nxehte e zingut

10	-	-	-	10 ³⁾	-	C
----	---	---	---	------------------	---	---

Shenim:

- 1) qe perfshin nyjet te tjera tekniqe si linjat e trajtimit, prodhimi i formave dhe modeleve, derdhja, pastrimi i derdhjeve, operacionet e perpunimit perfundimtar
- 2) ndotesit organike dhe inorganike te gazte te gjeneruara nga prodhimi i formave duhet te grumbullohen.
- 3)kufij shkarkimesh per zingun.

2.10 Trajtimi siperfaqesor i metaleve¹⁾ (burime mesatare te ndotjes) (si psh veshja metalore galvanike,fosfatizimi, zmaltimi, lustrimi, bluarja,fryrja dhe operacionet e lidhura me to)

Norma shkarkimesh [mg/ m ³] per					Permbajtja referente e oksigjenit O ₂ [%]	Kushte referimi
Substanca te ngurta (LN)	Dyoksid squfuri S _O ₂	Okside azoti si NO ₂	Oksid karboni CO	te tjera		
1	2	3	4	5	6	7
100	-	1500 ²⁾	-	³⁾	-	C

Shenim:

- 1) me perjashtim te zbatimit te veshjeve
- 2) ne trajtimet siperfaqesore te metaleve qe perdonin acid nitrik per pajisje qe punojne ne menyre te panderprere (banja)
- 3) per ndotes te tjerejane te vlefshme pika 5 par. 2 te ketij aneksi.

3. PRODHIMI I PRODUKTEVE MINERALE JOMETALORE

(burimet e medha te ndotjes me perjashtim te atyre te shenuar ne tabele)

3.1 Asbesti dhe produktet e asbestit

Jane te vlefshme normat e pergjithshme te shkarkimit per asbestin

3.2 Guroret dhe impiantet e perpunimit te tyre, Transportimi i gureve, Profesi dhe funksionimi -Guret natyrore dhe artificiale (burime mesatare ndotje)

Te gjitha vendet dhe proceset ne te cilet ndotesit e ngurte emetohen ne ajer duhet te pajisen sipas mundesive teknike dhe mbi bazen e natyres se procesit, me rrjeta uji ose sperkatje, heqje pluhurash ose sisteme sperkateje.

3.3 Prodhimi i cementos, gelqeres, magneziteve, perzierjeve te veshura, shkrirja e lendeve te para

Norma shkarkimesh [mg/ m ³] per	Permbajtja	Kushte
---	------------	--------

Substanc te ngurta (LN)	Dyoksid squfuri S0 ₂	Okside azoti si NO ₂	Oksid karboni CO	te tjera	referente e oksigjenit O ₂ [%]	referimi
1	2	3	4	5	6	7

Prodhimi i cimentos

50 ¹⁾	400 ²⁾	800 ²⁾	-	1.5 ³⁾	-	C
------------------	-------------------	-------------------	---	-------------------	---	---

Prodhimi i gelqeres

50 ¹⁾	1800 ⁴⁾	6)	1.5 ⁷⁾	-	C
	1500 ⁵⁾				

Prodhimi i magneziteve dhe produksi i materialeve me qendrueshmeri te larte ndaj
nxehtesise, quarcit. etj.

50 ¹⁾	400 ⁸⁾	1500 ⁸⁾	-	1.5 ⁹⁾	-	C
------------------	-------------------	--------------------	---	-------------------	---	---

Perzierjet e veshura me asfalt dhe impiantet e perzierjes se asfalteve

20	10)			17 ¹¹⁾	A
----	-----	--	--	-------------------	---

Shkrirja e lendeve te para ne furrat me kupole me kapacitet shkrirje < ose 10 t/ora

100/75	12)	-	C
--------	-----	---	---

Shenim:

- per te gjitha operacionet qe perfshijn clirim i lendet se ngurte ne suspension ne mjedisin rrethues per djegien e klinkerit ne furrat rrotulluese
- shkarkimet e produhit specifik te lendet se ngurte ne suspension nga i tere impianti i produhit te cimentos,
- per furrat rrotulluese
- per llojet e tjera te furave
- ne produhin e gelqeres ne furrat me cilinder te kokosit, gazet e mbetura nuk duhet jene ne permbajtje me te madhe se 1% ne vellim.
- Shkarkimet specifike te produhit te lendet se ngurte ne pezulli nga i tere impianti i gelqeres duke perfshire edhe magazinimin dhe dorezimin e lendet se pare dhe te produktive, te gjetur si mesatare vjetore per nje ton per gelqere te djegur ose te perpunuar.
- nga djegia e materialeve
- Shkarkimet specifike te produhit te lendet se ngurte ne suspension nga i tere impianti duke perfshire edhe magazinimin dhe dorezimin e lendet se pare dhe te produktive, te gjetur si mesatare vjetore per nje ton material te djegur te prodhuar.
- permbajtja e squfurit ne lenden e djegshme te lenget nuk duhet te jete me e madhe se 1 % peshe.
- per pajisjet e perzierjes; kushtet C te referimit per operacionet e tjera.

11. shkarkimet e monoksidit te karbonit duhet te ulen ne nivelin maksimalisht te mundur bazuar ne mundesite teknike dhe pershtashmerine e shpenzimeve.

3.4 Qelqi, Fibrat e qelqit dhe Fibrat minerale

Norma shkarkimesh [mg/ m ³] per					Permbajtja referente e oksigenit O ₂ [%]	Kushte referimi
Substanca te ngurta (LN)	Dyoksid squfuri S0 ₂	Okside azoti si NO ₂	Oksid karboni CO	te tjera		
1	2	3	4	5	6	7
<u>Prodhimi i qelqit dhe produkteve te qelqta, fibrave te qelqit dhe fibra te tjera minerale dhe gelqurina per prodhim bzhuterish</u>						
150 ¹⁾ 100 ²⁾	500 ⁷⁾ 1000 ⁸⁾	2500 ⁹⁾ 1100 ¹⁰⁾ 1600 ¹¹⁾ ¹²⁾	800 ¹³⁾	10 ⁵⁾ 5 ⁶⁾ 50 ¹⁴⁾ 100 ¹⁵⁾	13 ³⁾ 17 ⁴⁾	A A
<u>Prodhimi i fibrave minerale qe permbajne lidhes organike</u>						
50 ¹⁶⁾ 75 ¹⁷⁾	-	-	-	18)	-	C
<u>Perpunimi dhe permiresimi i qelqit (lustrimi, ngjyrimi, presimi, shkrirja nga gjysem produktet etj.) dhe prodhimi i bzhuterive me kapacitet deri ne 5 t /vit (burime mesatare)</u>						
-	-	-	-	7 ¹⁹⁾ 20)	-	C

Shenim:

1. me te ulet se 2. kg/h
2. per prurje ne mase te barabarte ose me te madhe se 2.5 kg/h
3. per aggregate shkrirje me veprim te vazhdueshem
4. per aggregate shkrirje me veprim periodik
5. per plumb, antimon, manganez, vanad, kallaj, baker, per nje prurje ne mase te barabarte ose me te madhe se 0.05 kg/h
6. per kobalt, nikel, krom, arsenik, kadmium, selen, per nje prurje ne mase te barabarte ose me te madhe se 0.01 kg/h
7. per djegien e gazit natyror
8. per lende te djegshme te tjera
9. per rigjenerim te aggregateve te shkrirjes me veprim te vazhdueshem
10. per rigjenerim te aggregateve te shkrirjes me veprim periodik
11. per rikuperim qe perdonin aggregate me shkrirje me veprim te vazhdueshem
12. ne pastrimin e nitrates, masa korresponduese e perqendrimtit te oksideve te azotit nuk

duhet te jete me e madhe se dyfishi i vleres se dhene.

13. per nje prurje ne mase me te madhe se 5 kg/h

14. komponimet e fluorit te shprehur si fluorur hidrogjeni, ne nje prurje ne mase te barabarte ose me te madhe 0.05 kg/h.

15. komponimet e klorit te shprehur si klorur hidrogjeni, ne nje mase fluksi 0.05 kg/h ose me te madhe

16. ne gazet e mbetur me origjine sistemet e shfryrjes, transportin, operimin e reaktoreve me shtrat fiks dhe te tjera pajisje qe emetojne lende te ngurta ne suspension.

17. ne gaze te tjera qe vijne nga proceset e precipitimit, forcimit dhe tharjes se fibrave minerale me lidhesa organike.

18. lidhur me perqendrimin e lejuar te substancave organike ne gazet e mbetura duhet te zbatohen normat e per gjithshme te shkarkimeve.

19. vlerat e per gjithshme te normave te shkarkimitjane njelloj te vlefshme per tu zbatuar edhe per ndotes te tjere karakteristike te lidhura me procesin teknologjik te dhene.

4. INDUSTRIA KIMIKE

(burime te medha ndotje me perjashtim te atyre te shkruara ne tekst)

4.1.Nxjerrja, transportimi, manipulimi dhe magazinimi i Naftes dhe Gazit Natyror

Gjate nxjerrjes, transportimit, perpunimit dhe magazinimit te Naftes dhe Gazit Natyror duhet te perdoren te gjitha masat tekniqe te disponueshme per te zvogeluar emetimin e ndotsave ne ajer.

4.2.Rafinerite e nafses, perpunimi petrokimik i nafses, Prodhimi, perpunimi dhe magazinimi i produkteve petrokimike dhe substancave te tjera organike te lengeta

4.2.1. Magazinimi dhe perpunimi

Kerkesa per ndertimin a pajimin ose venien ne pune te proceseve teknologjike

1- Ne magazinimin e lendeve te para, produkteve te ndermjetshem dhe produkteve me trusni avulli me te madhe se 1.32 kpA ne temperature 20°C, tanket e magazinimit me vellim me te madh se 1000 m³ ose rezervuaret e magazinimit te burimeve me nje prodhim vjetor me te madh 10 000 m³ duhet te pajisen si vijon:

a) rezervuare ruajtje me çati te jashtme te lustruar dhe me perputhje efektive te qosheve te 9atise;

b) rezervuari me çati fikse te pajisur me nje çati te brendshme levizese duhet te perputhen me efikasitet me mbyllje qe sigurojne uljen e shkarkimeve te pakten 90% krahasuar me shkarkimet nga rezervuaret me çati fikse por pa masa te tjera;

c) ose nje rezervuar me çati fikse duhet te pajiset me pajisje per mbledhje, riqarkullim dhe heqjen e avujve nga lengje te tille me efikasitet te pakten 99%. Ky efikasitet duhet te mos arrihet duke perdonur djegien, me perjashtim te rasteve kur rikondensimi i avujve eshte i rrezikshem dhe i pamundshem te realizohet teknikisht. Djegia mund te perdoret gjithashtu si faze e dyte e pastrimit;

2-Rezervuaret duhet te perputhen me izolim te pershatshem dhe veshje anti reflektuese me te pakten 70% rrezatim te nxehtesise radiante me qellim zvogelin e ndryshimeve te vellimit ne lengun e rezervuar si pasoje e ndryshimeve te temperatures se mjedisit te jashtem; Kjo

mase eshte e efektive ne nje shkalle te kenaqshme, per rezervuare ruajtje me vellim deri 1000 m³ ose per burime me prodhim vjetor deri 10000 m³.

3- per pompimin e substancave me trysni avujsh me te madhe se 1.32 kPa ne temperature 20°C (per shembull gjate shkarkimit nga rezervuaret e levizshem, ose gjate ngarkimit te tyre nga rezervuaret e magazinimit), duhen krijuar kushtet per grumbullimin, riqarkullimin dhe eleminimin e substancave te tilla me efikasitet jo me te vogel se 99% dhe:

- a) duhet te perdoren pompa qe ndalojne rrjedhjen e substancave te pompuara per shembull me blokim mekanik,
- b) Duhet qe te pakten nje linje operimi per ngarkimin e rezervuareve te levizshem duhet te pajiset per te ngarkuar tanket e levizshem te ngarkimit nga fundi,
- c) linja veprimi per mbushjen e rezervuareve te levizshem nga lart duhet te sigurohen ne menyre qe gjate ngarkimit, fundi i tubit mbushes te qendroje ne fundin e autobotit.

4.2.2 Gazet dhe avujt nga linjat e prodhimit

- a) Gazet e mbetur qe dalin, te cilet jane formuar gjate operacioneve normale, venies ne pune, ndalimit te veprimit, riparimeve te linjave teknike, si dhe gazet e mbetur te formuar gjate procesit te rigjenerimit te katalizatorit duhet te vecohen per trajtime te metejshme ose djegie, ose duhet te perdoren disa masa te tjera efikase per te ulur sasine e shkarkimeve.
- b) Detyrimet e pikes a) nuk duhet te zbatohen per linjat qe jane kompletuar ne rast emergjencash, si sustat e valvolave te shpetimit, membranat e shpetimit, mbylljet hidraulike ose sisteme te tjera qe mbrojne sistemin pavaresisht nga sherbimi i personelit, ku kapja, kthimi dhe heqja e njepasnjeshme e tyre do te ishte shkateruese per kushtet e sigurise ne pune.

4.2.3 Sulfuret (H2S)

Kerkesa ner ndertimin, pajisjen ose venien ne pune te proceseve teknonologjike

- a) Gazet e mbetur qe dalin nga linjat e pastrimit te squfurit ose burime te tjera me nje perqendrim ne mase te gazit sulfuror te barabarte ose me te madhe se 6000 mg/m³, dhe per prurje ne mase te barabarte ose me ta madhe se 80 kg/h duhet te perpunohen me tej.
- b) gazet e mbetur qe dalin sipas pikes a), qe nuk mund te trajtohen me tej, duhen likujduar me menyra te tjera psh me djegie.
- c) Perqendrimi ne mase i hidrogjenit te sulfuruar ne gazin e pastruar, nuk duhet te jete me i madh se 10 mg/m³.

4.2.4 Regjenerimi dhe aktivizimi i katalizatoreve per procese katalitike ne shtrese valuese.

Norma shkarkimesh [mg/ m ³] per					Permbajtja referente e oksigjenit O ₂ [%]	Kushte referimi
Substanca te ngurta (LN)	Dyoksid squfuri S0 ₂	Okside azoti si NO ₂	Oksid karboni CO	te tjera		
1	2	3	4	5	6	7
50	1700	1700	-	-	17	A

4.2.5 Ujerat e perdonur dhe te ballastit

Ujerat e perdonur duhet te degazohen perpara dergimit ne impiantin e trajtimit te ujerave te perdonur. Gazet e cliruar duhet te mblidhen dhe te pastrohen me larje ose me djegie.

4.3 Stacionet e sherbimit dhe linjat e transportimit te lendeve te djegshme per motorra automjetesh (burime mesatare ndotje)

Vlerat e pergjithshme te normave te shkarkimit jane njelloj te vlefshme per t'u zbatuar edhe per linja te tilla.

4.4 Prodhimi i substancave organike

Norma shkarkimesh [mg/ m ³] per					Permbajtja referente e oksigjenit O ₂ [%]	Kushte referimi
Substancia te ngurta (LN)	Dyoksid squfuri S _O ₂	Okside azoti si N _O ₂	Oksid karboni CO	te tjera		
1	2	3	4	5	6	7

4.4.1. Prodhimi i 1,2-dykloretanit dhe klorurit te vinilit

1	2	3	4	5	6	7
1,2-dykloretanit ose klorur vinili (2)	-	5	-	-	C	1)

Shenim:

- 1) Gazet e mbetur qe dalin duhet te dergohen ne nje 1inje perpunimi per uljen e shkarkimeve.
- 2) Vlerat e pergjithshme te shkarkimeve te 1,2-dykloretanit ose klorur vini li jane te vlefshme pavaresisht nga prurjet ne mase

4.4.2. Prodhimi i polimereve bazuar ne poliakrilonitrile

1	2	3	4	5	6	7
Akrilonitril	-	0.2 ¹⁾ 5 ²⁾	-	-	C	³⁾
Akrilonitril	-	10	20	-	C	⁴⁾
Akrilonitril	-	10 ⁵⁾ 35 ⁶⁾	-	-	C	⁷⁾
Akrilonitril	-	-	25	-	C	⁸⁾

Shenim:

1. ne linja trajtimi per te ulur shkarkimet me ane te djegies
2. ne dalje te linjave te tjera trajtimi per zvogelimin e vellimit te shkarkimeve
3. prodhim fibre
4. prodhimi dhe perpunimi i polimereve ACN
5. ne procesin e njome te formimit dhe te prodhimit te fibres
6. ne procesin e thatë te formimit te fibres

7. rrotullimin e fibres
8. prodhimi i polimereve ABS (lenda).

Kerkesa per ndertimin, pajisjen ose venien ne pune te proceseve teknologjike

Te gjitha gazet qe fermbajne akrilonitril te perdorur ne thurjen e fibrave, ne permajtje me te madhe se 5 mg/m , te gjithe gazet nga reaktoret, enet mbledhese te pezullive dhe ujerat e shplarjes se filtrit, qe permbajne akrilonitril dhe butadien, duhet te grumbullohen dhe trajtohen ne nje linje apo pajisje per te zvogeluar vellimin e shkarkimeve te tyre.

1	2	3	4	5	6	7
klorur vinili	-	5	-	-	C	¹⁾
klorur vinili	-	-		$10^{3)}$ $100^{4)}$	C	²⁾

Shenim:

1. gazet e mbetur qe dalin, qe permbajne klorur vinili duhet te grumbullohen dhe pastrohen ose te likujdohen me rruge termike.
2. permajtja e ngelur e klorurit te vinilit ne vendin e kalimit nga sistemi i mbyllur ne nje sistem te hapur trajtimi ose tharje, si mesatare mujore
3. per produkte perfundimtare ne impiantin e PVC
4. ne pezulline e polimerit ne impiantin e PVC

4.4.4. Prodhimi i pulpes, duke perfshire edhe perpunimin e mbeturinave te prodhimit

1	2	3	4	5	6	7
dyoksidi i squfurit	-	-	-	$2000^{1)}$	C	²⁾
komponimet e squfurit te shprehura si squfur	-	-	-	$350^{3)}$	C	⁴⁾

Shenim:

1. qe perfshin shkarkimet nga djegia e ekstrakteve te sulfiteve, per njesi te pulpes se thate te prodhuar te fermentuar plotesisht
2. ne procesin e prodhimit te sulfiteve
3. per likujdim qendror te substancave me ere, perçesi prodhimi te pulpes se thate te fermentuar plotesisht
4. per procesin e prodhimit te sulfateve

Kerkesa per ndertimin, pajisjen ose venien ne pune te proceseve teknologjike

Ne prodhimin e pulpes, duhen perdorur te gjitha masat tekniqe te disponueshme per te zvogeluar ose likujduar substancat me ere nga burime individuale shkarkimesh si per shembull, autoklave, avullues, kolone zjerje) dhe pas terheqjes lokale oseqendrore te gazit, ai duhet te dergohet ne nje linje trajtimi per zvogelimin e shkarkimeve.

4.4.5. Prodhimi dhe perpunimi i viskozes

1	2	3	4	5	6	7
hidrojen i sulfuruar sulfur karboni	- 100	10 -	-	-	C C	-
hidrojen i sulfuruar sulfur karboni	50 400	- -	- -	200 000 ²⁾	C C	¹⁾
hidrojen i sulfuruar sulfur karboni	200 ³⁾	-	-	-	C	²⁾

Shenim:

1. ne prodhimin e litarit prej mendafshi
2. ne prodhimin e fillit dhe mendafshit pelhure
3. per gjithesht per hidrojenin e sulfuruar dhe sulfurin e karbonit

Kerkesa er ndertimin, pajisjen ose venien ne pune te proceseve teknologjike

- a) Gazet e mbetur, qe dalin nga nga prodhimi i viskozes, perqatitja e banjave te rrotullimit dhe, aty ku teknikisht eshte e mundur, dhe nga proceset e tjera te veprimit, duhet te mblidhen per trajtim ne nje linje te zvogelimit te shkarkimeve te ndotseve.
- b) Makinerite per rrotullimin e fibres per procese rrotullimi me veprim te vazhdueshem duhet te mbyllen dhe gazet e formuara duhet te terhiqen prej tyre dhe grumbullohen per trajtim ne nje nje linje zvogelimi shkarkimesh te perbersve ndotes.
- c) Ujerat e perdorur qe permajne hidrojen te sulfuruar dhe dy-sulfur karboni duhet te degazohen dhe gazet qe dalin duhet te mblidhen per trajtim ne nje linje per pakesimin e shkarkimeve te perbersve ndotes.

4.4.6 Prodhimi i kimikateve per mbrojtjen e bimeve

perqendrimi ne mase i komponimeve te ngurta ndotese qe permajne lende te qendrueshme (qe i rezistojne per kohe te gjate biodegradimit natyror), lende qe akumulohen menjehere ose lende me shkalle te larte tokositeti, ne gazet e mbetur qe dalin nga prodhimi, bluarja, perzjerja, paketimi dhe ringarkimi i substancave per mbrojtjen e bimeve dhe farerave nga parazitet nuk duhet te kaloje vleren 5 mg/m^3 per nje prurje ne mase me te madhe 25 gram/ore.

4.4.7 Prodhimi i substancave ndihmese per industrine e gomes

Perqendrimi ne mase i komponimeve te ngurta ne gazin e karrieres ne prodhimin e SO_2 nuk duhet tejet me i madh se 20 mg/m^3 per çdo dalje ne ajer.

Kerkesa per ndertimin, pajisjen ose venien ne pune te proceseve teknologjike

Procesi i prodhimit te SO_2 duhet te pajiset me linja per djegje te menjehershme te gazeve ne dalje qe permajne lende qe marrin flake dhe mbetjet e pandara te blozes, ku djegia e mepastajme duhet te behet ne temperature te pakten 1100°C me 2% vellim ne oksigjen ne produktet e djegies; ne te kundert, kjo djegie duhet te kryhet me proces katalistik. Pajisja per djegien e gazit duhet te punoje me regjim te vazhdueshem.

4.4.8 Prodhimi dhe perpunimi i yndyrnave dhe vajrave me origjine bimore dhe shtazore (burim mesatar ndotje)

Kerkesa per ndertimin, pajisjen ose venien ne pune te proceseve teknologjike

- 1) Pajisjet e procesit, duke perfshire edhe zonat e magazinimit, ku pritet prania e aromave te forta, duhet te vendosen ne siperfaqe te mbyllura.
- 2) Ajri ne keto siperfaqe duhet te terhiqet dhe te dergohet ne pajisjet per pastrimin e gazeve te mbetur ose mund te pershtaten masa te tjera per te zvogeluar shkarkimet.
- 3) Lendet e para, produktet dhe produktet ndermjetes qe pritet te shoqerohen me arome, duhet i te vendosen ne ene te mbyllura te pajisura me sistem ftohje.

4.4.9 Prodhimi i argjilave dhe produkteve lidhese (burim mesatar ndotje)

Jane njelloj te vlefshem per tu zbatuar pikat e par. 4.4.8.

5 Prodhimi i substancave inorganike

Ndotes	Kufij Shkarkimesh [mg/m3]	Prodhim Specifik Shkarkimesh [kg/t]	Kushte Referimi	Shenim
1	2	3	4	5

4.5.1 Prodhimi i klorit ¹⁾

1	2	3	4	5
Klor	6 ²⁾	0.003 ³⁾	C	-

Shenim:

- 1) Te gjitha llojet e gazeve perfundimtare, gazet qe dalin nga procese teknike qe permbajne klorine duhet te mblidhen dhe trajtohen ne nje linje te pershtatshme per largimin e klorines.
- 2) Ne gazin e karrieres nga elektroliza dhe oksidimi katalistik
- 3) Shkarkimet mesatare vjetore te zhives nga operacionet elektrolitike, te percaktuara si \ mesatare mujore per njesi te klorines se prodhuar .

4.5.2 Prodhimi i acidit klorhidrik

1	2	3	4	5
Klorur hidrogjeni	25	0.05 ¹⁾	C	-

Shenim:

- 1) i percaktuar si mesatare mujore per ton te acidit hidroklorik te prodhuar (36%)

4.5.3 Prodhimi i Squfurit (Procesi Klaus) ¹⁾

1	2	3	4	5

H ₂ S	10 ²⁾	4 ⁴⁾ 2 ⁵⁾ 1.5 ⁶⁾	C	³⁾
------------------	------------------	---	---	---------------

Shenim:

1. gazet e mbetur nga proçese qe permajne hidrogjen te sulfuruar duhet te digjen
2. ne gazin e karrieres nga djegia e metejshme
3. prodhimi i shkarkimeve te komponimeve sulfurore (te llogaritura si squfur elementar) duhet te shprehet ne perqindje dhe i referuar ndaj 1 ton squfur te prodhuar
4. per linja me prodhim aktual ditor squfuri me te ulet dhe te barabarte se 20 ton sulfur,
5. per linja me prodhim aktual ditor squfuri ndermjet 20 -50 ton sulfur, duke perfshire edhe vleren 50
6. per linja me prodhim aktual ditor squfuri me te madhe ose te barabarte se 20 ton sulfur

4.5.4. Prodhimi i dyoksidit te squfurit te lenget

Gazet e mbetur qe dalin nga prodhimi i dyksidit te squfurit te lenget duhet te dergohet ne nje 1inje te prodhimit te acidit sulfurik ose ne pajisje te tjera perpunuese ose pastruese te squfurit duke e bere me pak te demshem.

4.5.5 Prodhimi i acidit sulfurik

1	2	3	4	5
Okside squfuri	-	2.2 ¹⁾	C	-

Shenim:

- 1- si mesatare mujore per ton te prodhuar te acidit sulfurik (100%)

4.5.6 Prodhimi i amonjakut

1	2	3	4	5
amonjak	-	0.2 ¹⁾	C	-

Shenim:

- 1- si mesatare mujore per ton te prodhuar te amonjakut

4.5.7 Prodhimi i acidit nitrik dhe kriprave te tij

1	2	3	4	5
Okside azoti si NO ₂	-	1.6 ¹⁾	C	-

Shenim:

1. si mesatare mujore per ton te prodhuar acid nitrik (65%)

4.5.8 Prodhimi i pëleherave kimike industriale

Vlerat e per gjithshme te normave te shkarkimit jane njelloj te vlefshme per tu zbatuar per amonjakun, okside dhe komponime te tjera te azotit, komponime te squfurit, komponime te

fosforit dhe lende te ngurta.

4.5.9 Prodhimi dhe perpunimi i materialeve karbonike¹⁾

1	2	3	4	5
Lende organike	100 ²⁾	-	C	³⁾
Lende organike	50 ²⁾	-	C	⁴⁾
Lende organike	200 ²⁾	-	C	⁵⁾
Lende organike	50 ²⁾	-	C	⁶⁾

Shenim:

- 1) normat e per gjithshme te shkarkimeve jane te vlefshme per zbatim per benzo(a)pyrene dhe lende te tjera kancerogjene
2. lende organike te llogaritura si karbon i per gjithshem
3. nga pajisjet e formes dhe te perzjerjes, ne te cilat lengje te ndryshem lidhes perpunohen ne temperaturat te larta
4. nga furra me dhoma te veçuara, dhoma te lidhura dhe furra tunel
5. nga furratet veçuara anulare per elektroda grafiti, elektroda karboni dhe tulla karboni
6. nga pajisje imprenjimi, ne te cilat si lende imprenjimi perdoren ato me baze katrama.

4.5.10 Prodhimi i titanit te bardhe, litofonit, fiksit te bardhe dhe pigmentve te ajrit

1	2	3	4	5
Lende te ngurta	150 ²⁾ 50 ³⁾ 300 ⁴⁾ 50 ⁵⁾	-	C	¹⁾
Lende te ngurta	100	-	C	⁶⁾
Lende te ngurta	100	-	C	⁷⁾
Lende te ngurta	300 ⁹⁾ 100 ¹⁰⁾ 100 ¹¹⁾ 50 ⁵⁾	-	C	⁸⁾ ¹²⁾

Shenim:

1. ne prodhimin e ileminitit (ilmenite)
2. ne dalje te impantit te tharjes
3. nga impianti i bluarjes
4. nga kalcinimi
5. pertej filtrit pelhure ne trajtimin perfundimtar te produktit (bluarje, klasifikim dhe paketimi)
6. per funksionimin e prodhimit te litofonit
7. per funksionimin e operacioneve te prodhimit fiks te zbardhimit
8. ne prodhimin e pigmenteve me ngjyre
9. per furra dehidratimi te sulfatit te hekurit
10. per tharjen e sulfatit te hekurit ne thares rrotative
11. per tharjen e pigmenteve ne thares rrotative

12. per kalcinim, ku masa e nxjerre dergohet ne separator per disa teknologji te tjera, kalcinimi mund te jete ne funksionim vetem me veprim te njekohshem te pajisjeve te tilla ndarjeje.

4. TRAJTIMI I MBETJEVE

5.1 Burimet e medha te ndotjes

5.1.1 Impante per trajtimin e mbetjeve urbane

Norma shkarkimesh [mg/ m ³] per					Permbajtja referimi e oksigjenit O ₂ [%]	Kushte referimi
Substansa te ngurta (LN)	Dyoksid squfuri S ₀ ₂	Okside azoti si NO ₂	Oksid karboni CO	te tjera		
1	2	3	4	5	6	7
<u>Impante me kapacitet deri 1 t/oze mbetje te djegur, duke perfshire edhe vleren 1 t/oze</u>						
10	50	80	50	20 ¹⁾ 20 ²⁾	17	A
<u>Impjante te tjere</u>						
25	50	80	50	20 ¹⁾ 30 ²⁾ 2 ³⁾ 0.1 ⁴⁾ 2.0 ⁵⁾ 1.0 ⁶⁾ 0.1 Nanog/m ³	11	A

Shenim:

1. komponime organike te shprehur si karbon i per gjithshem
2. komponime te gazta te klorit te shprehur si klorur hidrogjeni
3. komponime te gazta te fluorit te shprehur si florur hidrogjeni
4. Merkur, talium dhe kadmium i per gjithshem ne gaz, leng dhe faze te ngurte
5. Arsenik, nikel, krom dhe kobalt i per gjithshem ne gaz, leng dhe faze te ngurte
6. Plumb, baker dhe mangan i per gjithshem ne gaz, leng dhe fazete ngurte.
7. Dioksina (2,3,7,8 tetra kloro dibenzo dioksin)

Kerkesa per ndertimin, pajisjen ose funksionimin e proceseve teknologjike

- 1)Keto linja nuk duhet te perdoren per djegien e trupit te kafsheve apo pjeseve te tyre .
- 2)Kazani duhet te projektohet ne menyre te tille qe te jete ne gjendje te mb)aje nje nen-trusni te per hershme ne kete hapesire dhe ajri i terhequr duhet derguar ne kutine e zjarrit. Kur linja e

djegies nuk funksionon, ajri nga kontaineri duhet shkarkuar ne ajer mbas konsultimit me autoritetet e kontrollit te ajrit.

3) Temperatura ne hapesiren te djegshme pertej hyrjes se fundit te ajrit duhet te mbahet te pakten ne 850°C dhe produktet e djegies duhet te mbeten ne kete hapsisre per te pakten 2 sekonda me nje permbajtje oksigjeni te pakten 6% ne vellim. per projekte speciale, p.sh, tip furre pirolize, kushtet duhet te vendosen nga autoritetet e mbrojtjes se ajrit.

4) Pajisjet duhen ndertuar te tilla qe te sigurojne kohe te mjafueshme qendrimi te mbetjes se djegur ne hapesiren e djegies per djegie te plote dhe dergimi i mbetjes ne kutine e zjarrit duhet te korrespondoje me kohen e qendrimit.

5) Eshte e ndaluar te digjen mbeturina urbane dhe te rrezikshme ne impiane djeges te vegjel me fuqi kalorifike me te ulet se 350 kW . Ky ndalim nuk zbatohet per mbeturinat e rrezikshme spitalore te cilat nga perberja nuk mund te eleminohen si mbeturinat urbane.

5.1.2 Linja per djegien e mbetjeve te rrezikshme dhe spitalore

Norma shkarkimesh [mg/ m ³] per					Permbajtja referuese e oksigjenit O ₂ [%]	Kushte referimi
Substancia te ngurta (LN)	Dyoksid squfuri S _O ₂	Okside azoti si NO ₂	Oksid karboni CO	te tjera		
1	2	3	4	5	6	7
30	300	500	100	20 ¹⁾ 30 ²⁾ 2 ³⁾ 0.05 ⁴⁾ 2.0 ⁵⁾ 5.0 ⁶⁾	11	A

Shenim:

1. komponime organike te shprehur si karbon i per gjithshem
2. komponime te gazta te klorit te shprehur si klorur hidrogjeni
3. komponime te gazta te fluorit te shprehur si florur hidrogjeni
4. merkur, talium dhe kadmium i per gjithshem ne gaz, leng dhe faze te ngurte
5. shuma e arsenikut, nikelite, kromit dhe kobaltit ne gaz, leng dhe faze te ngurte
6. shuma e plumbit, bakrit dhe manganit ne gaz, leng dhe faze te ngurte.

Kerkesa per ndertimin, pajisjen ose funksionimin e proceseve teknologjike

1) Kontaineri i mbetjes se ngurte duhet te projektohet ne menyre te tillë qe te jete ne gjendje te mbaje nje nen-trusni te perhershme ne kete hapesire dhe ajri i terhequr duhet derguar ne kutine e zjarrit. Kur linja e djegies nuk funksionon, ajri nga kontaineri duhet shkarkuar ne ajer mbas specifikimit nga autoritetet e kontrollit te ajrit.

2) Pajisja per djegien e mbetjeve te rrezikshme duhet te pajiset me djegie shtese. Temperatura ne hapesiren te djegshme pertej hyrjes se fundit te ajrit duhet te mbahet (te pakten 900°C) e tillë qe te siguroje shkaterrimin oksidues maksimal te gjithe substancave te shkarkuara me nje kohe qendrimi te pakten 1 sekonde per nje permbajtje oksigjeni te pakten 6% vol.

3) Ne djegien e mbetjeve qe permbajne 1% ne peshe ose me shume lende te halogjenuara organike, te llogaritura si klor, duhen marre masa per te siguruar shkaterrimin oksidues te te

gjitha substancave te rrezikshme te shkarkuara (te pakten 1100°C) me kohe qendrimi te pakten 2 s per nje permabajte oksigjeni te pakten 6% ne vellim.

4) Ne djegien e substancave qe permabajne lende organike me qendrueshmeri te larte si polikloryfenili (PCB's) ose pentaklorfenoli ne nje perqendrim me te larte se 10 mg/kg, temperatura e ajrit ne hapesiren e djegies pertej hyrjes se fundit te ajrit duhet te mbahet te pakten 1200°C, me kohe qendrimi te produktive te djegies ne kete zone te pakten 2 sekonda.
 5) per tipe speciale pajisjesh, p.sh., tip furre pirolize, kushtet duhet te vendosen ne menyre te veçuar nga autoritetet e mbrojtjes se ajrit.

5.2 Burimet mesatare te ndotjes

5.2.1. Impiantet e trajtimit te ujerave te perdonur

Pajisjet me kapacitet per 500 ose me shume banore ekuivalent ose te projektuara per venien ne pune te teknologjive qe prodhojne ndotje uji.

Substancat me ere nuk duhet te permabhen ne ajrin e shkarkuar ne perqendrime qe mund te perbejne shqetesim per banoret.

5.2.2. Impiantet e kompostimit

Pajisje te destinucara per kompostim industrial

Substancat me ere nuk duhet te permabhen ne ajrin e shkarkuar ne perqendrime qe mund te perbejne shqetesim per banoret.

5.2.3 Impiantet per djegien e drurit te perdonur, mbeturinat prej letre dhe mbeturina te tjera te ngjashme

Norma shkarkimesh [mg/ m ³] per					Permbajta referuese e oksigjenit O ₂ [%]	Kushte referimi
Substanca te ngurta (LN)	Dyoksid squfuri S _O ₂	Okside azoti si NO ₂	Oksid karboni CO	te tjera		
1	2	3	4	5	6	7
30	300	500	100	20 ¹⁾ 30 ²⁾	11	A

a) Ndalohen te digjen mbeturinat ne impinate me fuqi kalorifike me te ulet se 350 kW

6. TE TJERA

(burime mesatare ndotje me perjashtimet e shenuara ne tekst)

6.1 Krematori

Pajisje te destinuara per djegien e kufomave, organe dhe mbetje.

Keto kerkesa duhet te zbatohen edhe per incineratoret e kafsheve dhe mbetjet e tyre.

Norma shkarkimesh [mg/ m ³] per	Permbajta	Kushte

Substanca te ngurta (LN)	Dyoksid squufuri S0 ₂	Okside azoti si NO ₂	Oksid karboni CO	te tjera	referuese e oksigjenit O ₂ [%]	referimi
1	2	3	4	5	6	7
50	-	350	100	15 ¹⁾ 30 ²⁾	17	A

Shenim:

- I. komponime organike si karbon i pergjithshem
2. komponime te gazta te klorit dhe fluorit te shprehuar si shume e florurit dhe klorurit te hidrogjenit.

Kerkesa oer ndertimin, pajisjen ose venien ne pune te proceseve teknologjike

- 1)Temperatura ne hapesiren te djegshme pertej hyrjes se fundit te ajritduhet te mbahet te pakten 850°C dhe produktet e djegies duhet te mbeten ne kete hapsisre per te pakten 1, ne menyre qe te sigurohet shkaterrim termik oksidues i plete i te gjitha substancave te rrezikshme te shkarkuara.
- 2)Ne rast se perdoren vajra nxehes, perm bajtja e squfurit ne te nuk duhet te jete me madhe se 1% ne peshe.

6.2 Strukturat dhe linjat per mbareshimin e kafsheve shtepiake

Komplekset me zenie mesatare vjetore mbi 500 koke gjedhe, mbi 5000 koke derra dhe mbi 50 000 koke shpende duhet te konsiderohen burime te medha ndotje.

Komplekset me zenie mesatare vjetore ndermjet 180 dhe 499 koke gjedhe, 500-4999 koke derra dhe mbi 1000-49 999 koke shpende duhet te konsiderohen burime mesatare ndotje.

Vlerat e pergjithshme te normave te shkarkimit jane njelloj te vletshme per tu zbatuar per amonjakun. Substancat me ere nuk duhet te permabanen ne ajrin e shkarkuar ne perqendrime qe do te perbenin shqetesime per banoret. Shkarkimet e substancave organike te shprehura ne karbon total nuk duhet te kaloje vlerat e meposhteme :

- a) jashteqitje ne te ngrohte per prurje me te medha se 50 gram/ore 50 mg/m³
- b) jashteqitje ne te ftohte per prurje 50-300 gram/ore 120 mg/m³
- c) jashteqitje ne te ftohte per prurje me te medha se 300 gram/ore 50 mg/m³

6.3 Komplekse te kujdesit shendetosor per kafshet

Linja per grumbullimin dhe perpunimin e trupave te kafsheve dhe prodhimin e materialeve ushqyese, pleherave dhe yndyrnave nga produkte anesore te jashteqitjeve te kafsheve, per shembull kocka, qime, lekure, brire, gjaku, etj.

Substancat me ere nuk duhet te permabanen ne ajrin e shkarkuar ne perqendrime qe do te perbenin shqetesime per banoret.

6.4 perdonimi i bojerave

Linjat dhe teknologjia e projektuar per perdonimin e materialeve te lengeta dhe te pluherizuara (per shembull me ane te sperkatjes, ngjyerjes, bojatisjes, shkelqimit etj.) si

bojera ndaj lendeve te ndryshme (te tilla si metale, lende plastike, lekure, dru etj.), me perjashtim te letres dhe kartonit.

Kerkesa per ndertimin pajisjen dhe venien ne pune proceseve teknologjike

- 1) Per pakesimin e shkarkimeve te substancave organike duhet te perdoren te gjitha mjetet teknikisht te mundshme vecanerisht perdonimin e teknologjive me permbarjte te ulet solventi te veshjeve, zbatimin e proceseve me efikasitet te larte, etj..
- 2) per vendosjen se normave te shkarkimit, linja te tilla duhen konsideruar njesi tekniqe e nje sistemi teknik veshje.
- 3) per perdonimin e bojrate duhet te jene te vlefshme **Kushtet e Referimit C.**

6.4.1 Perdonimi i bojrate me harxhim te veshjeve me te medha se 5 kg ne dite, deri ne nje harxhim vjetor 10 t (burime mesatare ndotje)

Norma e shkarkimit duhet te jete vlera e vleres orare te normes se shkarkimit per lendet volatile ku hyjne solventet, te shprehur si karbon total. 100 mg/m^3

6.4.2 Dyqanet e bojrate me harxhim te veshjeve me te medha se 5 kg ne dite, deri ne nje harxhim vjetor me te madh se 10 t (burime te medha ndotje)

Perqendrimi ne mase i ndotseve te ngurte ne gazet qe dalin nga kutite e thata ose zonat e perdonimit te veshjeve nuk duhet te kaloje 3 mg/m^3 .

6.4.3 Dyqane egzistuesh bojerash me qellim prodhimin ne seri me harxhim vjetor lyerjesh me te madh se 200 ton

- a- Norma e shkarkimeve duhet ti per gjigjet shkarkimeve specifike te prodhimit te komponimeve organike volatile te shprehuar si karbon total $..35 \text{ g/m}^3$
- b- Nese kjo vlera nuk arrihet, atehere perqendrimi ne mase i komponimeve organike volatile ne ajrin qe del nga zonat e zbatimit te veshjes, te shprehura si karbon total, nuk duhet te kaloje $...50 \text{ mg/m}^3$.

6.4.4

Te tjere dyqane bojerash me harxhim vjetor veshje me pak se 250 t

Norma e shkarkimit duhet ti per gjigjet shkarkimit specifik te prodhimit te substancave volatile, te shprehura si karbon i per gjithhem ne nje sasi prej

- 120 mg/m^3 per aplikimin e veshjeve me efekt metalizues
- 60 mg/m^3 per aplikimin e veshjeve te tjera

Ne te njeten kohe, perqendrimi ne mase i lendeve volatile ne ajrin e mbetur qe del nga zona e aplikimit te veshjes, i shprehur si karbon i per gjithhem, nuk duhet te kaloje vleren 50 mg/m^3 .

6.5 Perpunimi i drurit

Perpunimi industrial i drurit (per shembull mullinj), prodhimi i mobiljeve, karton ndertimi)

perveç se operacioneve te bluarjes, ruajtjes ne magazina

Ndotes	Norme shkarkimi [mg/m ³]	Shkarkimi prodhimi specifik [kg/t]	Kushte referimi	Shenim
1	2	3	4	5
Lende te ngurta	50 ¹⁾ 10 ²⁾		C	3)

Shenim:

1. per te gjitha operacionet teknike perveç pastrimit me zumpara
2. per pastrimin me zumpara ne prodhimin e, skelave te ndertmit dhe mobiljeve
3. norma shkarkimi per lendet organike ne prodhimin e kompensatave, dhe ne prodhimin e kartonit te ndertimit dhe mobiljeve duhet te vendosen ne menyre te ndare duke marre ne konsiderate kushtet e veprimit.

6.6. Industria Poligrafike

Linja dhe teknologjite e destuguara per aplikimin e printimit te bojes ne leter, karton ose materiale te produhuara prej tyre, ose perdonimi i zbatimeve te ngjashme teknike dhe materiale

Komponimi ndotes	Norma shkarkimit [mg/m ³]	Shkarkimi i prodhimit specifik [kg/t]	Kushte referimi	Shenim
1	2	3	4	5
Komponime organike Lende te ngurta	50 ²⁾ 3	-	C	1)

Shenim:

1. ne gazet qe dalin nga zona te zbatimit dhe tharjes se bojerave te printimit
2. te shprehura si karbon i per gjithshem.

6.7 Heqja e grasos prej metaleve dhe perberseve elektrike qe perdonin solvente organike te klorinuar

Ne gazet qe dalin nga teknologjite dhe linjat degreasing qe perdonin nje vellim solventesh te kloruar organike me te madh se 5 litra, dhe per nje prurje mase te avujve te tyre me te madh se 500 g/h, perqendrimi ne mase i avujve te ketyre solventeve ne dalje te pajisjes nxjerrese te gazit ne ajer, duhet te mos kaloje vleren 100 mg/m³ per kushtet C te referimit.

6.8 Pastrimi i pelhureve, lekurave dhe pelice me solvente organike

Per vlerat e perqendrimit duhet te jene te vlefshme **kushtet C te referimit**.

Perqendrimi ne mase i avujve te solventeve te klorinuar ne gazet qe dalin nga kutite tharese dhe nga mjediset e punes, per nje mase fluksi me te madh se 500 g/h, duhet te mos kaloje vleren 150 mg/m^3 .

Shkarkimet specifike te prodhimit, te percaktuara nga mesatarja mujore, nuk duhet te kaloje 30g solvent per kg pelhure, ose lekure.

Cdo linje duhet te pajiset me pajisje per kapjen e avujve te perqendruar.

Ne pastrimin e rrobave, lekureve dhe peliceve me benzine nafte 150/200, ose solvente alkanike te ngashem, perqendrimi ne mase ne gazin e karrieres nuk duhet te kaloje vleren 6 g/m^3 .

Shkarkimet specifike te prodhimit, te gjetur nga mesatarja mujore nuk duhet te kalojne vleren 150 g solvent per kg pelhure, lekure dhe gezofe te pastruar .

7. PROÇESET E P AKLASIFIKUARA

Ne kete aneks nuk specifikohen ato procese per te cilet jane njelloj te vlefshme normat e per gjithshme te shkarkimeve.

Ne kete rast, klasifikimi i burimeve dhe detyrimet e lidhura me to, burojne nga pikat e ketij aneksi, veçanerisht § 6 dhe § 5 par. 2.

B. VLERA TE PERGJITHSHME TE NORMAVE TE SHKARKIMEVE TE GAZTA DHE SHKALLES SE LEJUAR TE ERRESISE SE TYMIT

Te gjitha normat e shkarkimeve te ketij aneksi jane te vlefshme per perqendrimet ne gazin e lenget. (\dagger) ne kushte normale (te presionit prej 101.32 kPa dhe te temperatures prej 0°C)

0. Norma shkarkimesh per suhstancat ndotese te grupit 0-Ndotesit Baze

a) Normat e shkarkimeve per ndotese te ngurte

Burimi i ndotjes duhet te ndertohe dhe vihet ne pune ne menyre te tille qe, per nje prurje ne mase te ndoteseve te ngurte te barabarte ose me te ulet se 1 kg/h, perqendrimi ne mase i ndotseve te ngurte ne gazin e oxhakut te mos kaloje vleren 120 mg/m^3 . Per nje prurje ne mase te ndoteseve te ngurte me te madhe se 1 kg/h, perqendrimi ne mase i ndotseve te ngurte ne gazin e oxhakut nuk duhet te kaloje vleren 100 mg/m^3 .

b) Normat e shkarkimeve per dyoksid squfuri

Burimi i ndotjes duhet ngritur dhe vene ne pune ne menyre te tille qe, ne per nje prurje ne mase dyoksid squfuri me te madhe se 2.5 kg/h, perqendrimi ne mase i dyoksidit te squfurit ne gazin e oxhakut te mos e kaloje vleren 250 mg/m^3 .

c) Normat e shkarkimeve per oksidet e azotit

Burimi i ndotjes duhet ngritur dhe vene ne pune ne menyre te tille qe, per nje prurje ne mase te oksidit te azotit me te madh se 2.5 kg/h, perqendrimi ne mase i oksidit te azotit ne gazin e oxhakut te mos e kaloje vleren 250 mg/m^3 . Vlerat e prurjes ne mase dhe perqendrimi ne mase e oksideve te azotit duhet te shprehen si dyokside azoti.

d) Normat e shkarkimeve per monoksid karboni

Burimi i ndotjes duhet ngritur dhe vene ne pune ne menyre te tille qe, per nje mase fluksi te

monoksidit te karbonit me te madhe se 2.5 kg/h, perqendrimi ne mase i monoksidit te karbonit ne gazin e oxhakut te mos e kaloje vleren 100 mg/m^3 .

1. Normat e shkarkimeve per substancat ndotese te Grupit 1.

Nengrupi 1

Per nje prurje ne mase shkarkimesh te ketyre ndotseve me te madhe se 1 g/h, perqendrimi i per gjithshem ne mase i ketyre komponimeve ndotese ne gazin e oxhakut nuk duhet te kaloje vleren 0.2 mg/m^3 .

Nengrupi 2.

Per nje prurje ne mase shkarkimesh te ketyre ndotseve me te madhe se 10 g/h, perqendrimi i per gjithshem ne mase i ketyre komponimeve ndotese ne gazin e oxhakut nuk duhet te kaloje vleren 2 mg/m^3 .

Nengrupi 3

Per nje prurje ne mase shkarkimesh te ketyre ndotseve me e madhe se 50 g/h, perqendrimi i per gjithshem ne mase i ketyre komponimeve ndotesene gazin e oxhakut nuk duhet te kaloje vleren 5 mg/m^3 .

2. Normat e shkarkimeve per substancat ndotese te Grupit 2.

Nengrupi 1.

Per nje prurje ne mase shkarkimesh te ketyre ndotseve me e madhe se 1 g/h, perqendrimi i per gjithshem ne mase i ketyre komponimeve ndotese ne gazin e oxhakut nuk duhet te kaloje vleren 0.2 mg/m^3 .

Nengrupi 2.

Per nje mase fluksi shkarkimesh te ketyre ndotseve me te madhe se 10 g/h, perqendrimi i per gjithshem ne mase i ketyre komponimeve ndotese ne gazin e oxhakut nuk duhet te kaloje vleren 2 mg/m^3 .

Nengrupi 3.

Per nje prurje ne mase shkarkimesh te ketyre ndotseve me te madhe se 50 g/h, perqendrimi i per gjithshem ne mase i ketyre komponimeve ndotese ne gazin e oxhakut nuk duhet te kaloje vleren 5 mg/m^3 .

3. Normat e shkarkimeve per Substancat ndotese te Grupit 3.

Nengrupi 1.

Per nje mase fluksi shkarkimesh te ketyre ndotseve me te madhe se 10 g/h, perqendrimi i per gjithshem ne mase i ketyre komponimeve ndotese ne gazin e oxhakut nuk duhet te kaloje vleren 2 mg/m^3 .

Nengrupi 2.

Per nje mase fluksi shkarkimesh te ketyre ndotseve me te madhe se 50 g/h, perqendrimi

pergjithshem ne mase i ketyre komponimeve ndotese ne gazin e oxhakut nuk duhet te kaloje vleren 5 mg/m^3 .

Nengrupi 3.

Per nje mase fluksi shkarkimesh te ketyre ndotseve me te madhe se 300 g/h , perqendrimi i pergjithshem ne mase i ketyre komponimeve ndotese ne gazin e oxhakut nuk duhet te kaloje vleren 30 mg/m^3 .

4. Normat e shkarkimeve per substancat ndotese te Grupit 4.

Nengrupi 1.

Per nje prurje ne mase shkarkimesh te ketyre ndotseve me te madhe se 0.1 kg/h , perqendrimi i pergjithshem ne mase i ketyre komponimeve ndotese ne gazin e oxhakut nuk duhet te kaloje vleren 20 mg/m^3 .

Nengrupi 2.

Per nje mase fluksi shkarkimesh te ketyre ndotseve me e madhe se 2 kg/h , perqendrimi i pergjithshem ne mase i ketyre komponimeve ndotese ne gazin e oxhakut nuk duhet te kaloje vleren 100 mg/m^3 .

Nengrupi 3.

Per nje prurje ne mase shkarkimesh te ketyre ndotseve me te madhe se 2 kg/h , perqendrimi i pergjithshem ne mase i ketyre komponimeve ndotese ne gazin e oxhakut nuk duhet te kaloje vleren 100 mg/m^3 .

5. Normat e shkarkimeve per shkallen e lejuar te erresise se tymit

Norma me e madhe e lejueshme e erresise se tymit duhet te jete veti optike e tymit qe prodhohet nga adsorbimi ne vijen e tymit qe largohet nga oxhaku. Kjo sasi duhet te shprehet ne njesi sipas shkalles Ringelmann ne vijen e tymit (nivelet 0-5). Erresia e tymit mund gjithashtu te shprehet me shkallen Bacharach (0-9) ose duke matur opacitetin (%), i cili duhet te matet ne flue te tymit.

Norma me e madhe e lejueshme e erresise se tymit te shkarkuar nga proceset e djegies duhet te jepen nga keto norma te pergjithshme shkarkimesh :

a) Ne djegien e lendeve te djegshme, tysi i shkarkuar nuk duhet te jete me i erret se niveli 2 per matje dhe vleresime sipas shkalles Ringelmann, ndersa sipas vleres se matur te opacitetit nuk duhet te jete me e madhe se 40% . Gjate periudhes se nxehjes se linjes apo pajisjes nga gjendja e ftohte qe zgjat maksimumi 30 minuta, kur pasaporta teknike e furres nuk thote ndryshe, erresia e tymit eshte e pranueshme te arrije deri ne nivelin 3 te shkalles Ringelmann ose vleren 60% te opacitetit.

b) Ne djegien e lendeve te djegshme, procesi duhet te kontrollohet ne menyre te tille qe, megjithe kushtet e vendosura ne paragrafen e mesiperm, permbajtja e SO_2 , e percaktuar me kontroll duke matur erresine e nje spoti mbi ne filter nga nje moster e terhequr sipas shkalles Bacharach nuk duhet te kete vlore me te madhe se 4 sipas kesaj shkalle per nje nga testet e njepasnjeshem dhe nivelin 3 per te pakten dy nga tre testet e kryera. Kontrollet per erresine e tymit sipas shkalles Bacharach nuk duhet te kryhen gjate nxehjes se linjes nga gjendja e ftohte.

Aneksi No. 3

VLERAT E FAKTOREVE TE SHKARKIMEVE PER PERCAKTIMIN E SASIVE TE SHKARKUARA ME LLOGARITJE

Lloji lendet se djegshme	Lloji i kutise se djegies	Kapaciteti termik i furres	Lende te ngurta	SO ₂	NO _x	CO	C _x H _y	Njesi
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Te gjitha lendet e ngurta perveç qymyrit dhe koksit	Zgare fikse	Te gjitha	1.0 A _p	19.0S _p	3.0	45.0	10.0	kg/t lende e djegur
Qymyr i zi dhe koks		Te gjitha	1.0 A _p	19.0S _p	1.5	45.0	10.0	
Qymyr i zi, shtrese qymyri, linjiti, briketa	Zgare brezi	deri 3 MW	1.9 A _p	19.0S _p	3.0	5.0	1.5	1.5 0.5
Qymyr i zi, i situr dhe pluhur, lende te tjera te djegshme te ngurta		>3 MW	1.9 A _p	19.0S _p	3.0	1.0	0.5	
Te gjitha lendet e djegshme te ngurta me perjashtim te qymyrit te zi dhe koksit	Brez zgare me motor	deri 3 MW	1.7 A _p	19.0S _p	3.0	5.0	1.5	0.5
	Zgare vevizese dhe zgare djeg.+lende e djegshme me gaz te pulverizuar ose nafte Dhe zgare djeg.+pluhur, pluhur Ciklon me shkrirje gazi	>3 MW	1.7 A _p	19.0S _p	7.5	1.0	0.5	
			0.5 A _p	19.0S _p	3.0	1.0	0.5	
			3.5 A _p	19.0S _p	3.0	1.0	0.5	
			8.5 A _p	19.0S _p	6.0	0.5	0.15	
			5.5 A _p	19.0P _s	15.0	0.5	0.15	
			1.5 A _p	19.0P _s	27.5	0.5	0.15	

Lloji lendet se djegshme	Lloji i kutise se djegies	Kapaciteti termik i furres	Lende te ngurta	SO ₂	NO _x	CO	C _x H _y	Njesi
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Zrmyr i zi	Zgare fikse	Te gjitha	1.0 A _p	19.0S _p	7.5	1.0	5.0	Kg/ton lende e djegsh me e djegur
	Zgare levizese dhe zgare djeg.+lende e djegshme me gaz te pulverizuar ose nafte		3.5 A _p	19.0S _p	7.5	1.0	5.0	
	Dhe zgare djeg.+pluhur, pluhur +		8.5 A _p	19.0S _p	9.0	0.5	0.15	
	fuzion		5.5 Ap	19.0 Sp	15.0	0.5	0.15	
	ciklon		1.5 Ap	19.0Sp	27.5	0.5	0.15	
	druri		deri 3 MW >3 MW	12.5 15.0	1.0 1.5	3.0 3.0	1.0 1.0	1.0 1.0
Vajra te rende dhe mesatare per djegie	Te gjitha	deri 3 MW MW	2.91	20.S	10.0	0.53	0.37	
Vajra te lehte per djegie	Te gjitha	Te gjitha	2.13	20.S	10.0	0.59	0.41	
Dizel dhe lende te djegshme te njashme	Te gjitha	Te gjitha	1.42	20.S	5.0	0.71	0.41	
Propan dhe butan	Te gjitha	deri 3 MW >3 MW	0.45 0.42	0.02 S (0.004) 0.02 S (0.004)	2.4 2.8	0.46 0.37	0.18 0.07	
Gaz nga furra e koksit	Te gjitha	to 3MW >3-100 MW	302 290	2.0S (9500) 2.0S (9500)	1920 3700	320 270	128 48	Kg/10 ⁶ . m ³ gaz i djegur
Gaz gjeneratori	Te gjitha	deri 3 MW >3-100 MW	302 290	2.0S (6500) 2.0S (6500)	1920 3700	320 270	128 48	

Lloji lendet se djegshme	Lloji i kutise se djegies	Kapaciteti termik i furres	Lende te ngurta	SO ₂	NO _x	CO	C _x H _y	Njesi
1	2	3	4	5	6	7	8	9

Gaz furre blast	Te gjitha	Deri 3 MW 3-100 >MW	302 290	2.0S (150) 2.0S (150)	1920 3700	320 270	- -	Kg/ 10^6 . m^3 gaz i djegur
Gaz qomyri	Te gjitha	< 0.2 MW 0.2-5 MW	20 20	2.0S (85) 2.0S (85)	800 960	320 320	128 128	
Gaz natyror	Te gjitha	< 0.2 MW 0.2-5 MW	20 20	2.0S (9.6) 2.0S (9.6)	1600 1920	320 320	128 128	

Shenim:

1-Kur permbajtja e squfurit ne lenden e djegshme nuk eshte e njohur, duhet perdonur numri i vendosur ne kllapa.

A_p -permbajtja e hirit ne mostren origjinale te lendet se djegshme te ngurte [% peshe.]

S_p -permbajtja e squfurit ne mostren origjinale te lendet se djegshme te ngurte [% peshe.]

S -permbajtja e squfurit ne mostren origjinale te lendet se djegshme per:

-lende te djegshme te lengeta [%peshe.]

-propan-butan [g/kg]

-lende te djegshme te gazta [mg/m³]

2- Nese permbajtja e matur e oksigjenit eshte e ndryshme nga ajo e referimit per shkak te hollimit te gazeve, sasia e shkarkimeve duhet korigjuar duke shumezuar rezultatin me nje faktor k qe llogaritet me formulen:

$$K = (21-O_1)/(21-O_2) \text{ ku}$$

O₁ permbajtja referuese e oksigjenit ne gazin qe del nga oxhaku

O₂ permbajtja e oksigjenit ne gazin qe del nga pajisja e fundit perpara pajisjes qe shkarkon gazin ne atmoshere.

Aneks Nr 4 METODAT E MATJES DUE KERKESAT TEKNIKE NDAJ INSTRUMENTAVE PER MATJE TE VAZDUESUME

I. Metodat e analizes se vazhdueshme per matjen e:

A. Ndotesave te ngurte

absorbim i rrezeve beta
fotometri

B. Shkarkimet e gazta

Parimi i metodes

spektrometri me reze infra te kuqe
spetrometri ultraviolet
potenciometri
kolorimetri
dedektim me jonizim flake

Ndotes i ajrit i matur

SO₂, CO, NO_x(NO), Cl⁻
SO₂, NO_x(NO), CO
F⁻ and Cl⁻
H₂S
hidrokarburet, Lende organike

djegie katalitike
kemilumineshence

hidrokarburet, Lende organike
 NO_x (NO)

II. Kërkesat ndaj instrumenteve per matjen e vazhdueshme te shkarkimeve ndotese Shkarkimet ndotet duhet te maten te gjitha me ane instrumentash qe duhet te plotesoje parametrat teknike qe vijojne.

- a) sasia me e vogel e diktuar
- b) temperatura e mjeshit rrethues
- c) varesia e temperatures nga pika gjate nje ndryshimi prej 10°C
- d) varesia e temperatures ndjeshmeria (e te dhenave) ndaj nje ndryshimi prej 10°C
- e) efekti interferues i te gjitha komponenteve ne matje
- f) 90% vlere kohe
- g) ndryshimet ne 0 gjate intervalit te kontrollit
- h) ndryshimet ne ndjeshmeri per te periudhe kohe
- i) marja e mostrave dhe pajisjet e mostrave
- j) pika 0 dhe e referimit
- k) prodhuesi duhet te specifikoje intervalin e kohes per zerimin e aparatit, kalibrimin dhe mirembajtjen

deri 2% te intervalit
 $+5^{\circ}\text{C}$ to 35°C ose -10°C deri $+55^{\circ}\text{C}$
me pak se $^{+/-}2\%$ e intervalit me te
ndjeshem (duhet te kompesohen efektet e
jashtem)

me pak se $^{+/-}3\%$ te intervalit
efektet me te medha duhen kompensuar

me pak se $^{+/-}4\%$ te intervalit me te
ndjeshem
nuk duhet te jete me e madhe se 200
seç. Duke erfshire edhe kohen e marrjes
se mostres
nuk duhet te jete me e madhe se $^{+/-}2\%$ te
intervalit me te ndjeshem
nuk duhet te jete me e madhe se $^{+/-}2\%$ njejten
ne intervalin me te ndjeshem
te gjitha te projektuara ne menyre te marrjes se
tille qe te parandalojne bllokimin me
lende te ngurta dhe thithjen e substancave
qe do te maten
duhet te kontrollohet gjate intervalit me te
pakten 1rregjistrim ne pajisjen rregjistruese

Anek Nr .5 TOKSICITETI EKUIVALENT I BENZODIOKSINES DHE DIBENZOFURANEVE

Ne percaktimin e vlerave shumare, perqendrimi ne mase i dioksinave te poliklorinuara dhe dibenzofuraneve duhet shumezuar me koefiqiente te pershatshem toksiciteti:

	Koefiqienti Toxicitetit ekuivalent
2,3, 7,8	-tetraklordybenzodioksina (TCDD) 1
1,2,3,7,8	-pentaklordybenzodioksina (PeCDD) 0.5
1,2,3,4,7,8	-hexaklordybenzodioksina (HxCDD) 0.1
1,2,3,7,8,9	-hexaklordybenzodioksina (HxCDD) 0.1